

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς : -Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

-Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ανάπτυξης

Θέμα: «Αγωνία για την πορεία της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία»

Η Βουλευτής Π.Ε. Κοζάνης Καλλιόπη Βέττα καταθέτει ως Αναφορά την κοινή επιστολή του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας/Παραρτήματος Δυτικής Μακεδονίας, του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας/5ου Περιφερειακού Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας/Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας, η οποία απευθύνεται προς τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και την Ελληνική Κυβέρνηση, σχετικά με την πορεία της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία. Στην επιστολή επισημαίνεται ότι, επτά χρόνια μετά την έναρξη της απολιγνιτοποίησης, η εφαρμοζόμενη πολιτική δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, καθώς η περιοχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει έντονα φαινόμενα πληθυσμιακής συρρίκνωσης, υψηλής ανεργίας, μείωσης της παραγωγικής δραστηριότητας και περιορισμένης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων. Παράλληλα, τα τρία Επιμελητήρια υπογραμμίζουν ότι η Δυτική Μακεδονία ζητά έναν διαφορετικό σχεδιασμό, που θα στηρίζεται στη δημιουργία βιώσιμων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, στην προσέλκυση μεγάλων παραγωγικών επενδύσεων, στην ενίσχυση της βιομηχανίας, της μεταποίησης, της αγροδιατροφής και της καινοτομίας, καθώς και στην αξιολόγηση της Δίκαιης Μετάβασης με πραγματικούς κοινωνικούς, οικονομικούς και δημογραφικούς δείκτες. Με την επιστολή τους καταθέτουν οκτώ συγκεκριμένες προτάσεις για την αναθεώρηση της πολιτικής της Δίκαιης Μετάβασης, με στόχο την ουσιαστική αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της Δυτικής Μακεδονίας και τη διασφάλιση ότι οι διαθέσιμοι ευρωπαϊκοί και εθνικοί πόροι θα μεταφραστούν σε πραγματικό όφελος για την τοπική κοινωνία και οικονομία.

Επισυνάπτεται η σχετική επιστολή και παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να εξετάσουν τις επισημάνσεις και τις προτάσεις των τριών Επιμελητηρίων και να ενημερώσουν τη Βουλή για τις ενέργειες στις οποίες προτίθενται να προβούν.

Αθήνα, 7/7/2026

Η καταθέτουσα Βουλευτής

Καλλιόπη Βέττα

Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ –ΠΣ Π.Ε. Κοζάνης

ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ / ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πανδώρας 2 / 50100 Κοζάνη / Τηλ. 24610-26443 / Email: geoteedm@gmail.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ / 5ο ΠΕΡ. ΤΜΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κωστή Παλαμά 6 / 50132 Κοζάνη / Τηλ. 24610-27783 / Email: oee5pt@oe-e.gr

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ / ΤΜΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μπουσίου & Εστίας 3 / 50100 Κοζάνη / Τηλ. 24610-30103 / Email: tee_koz@tee.gr

Αρ. Πρωτ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.: 400/02-07-2026 Αρ. Πρωτ. Ο.Ε.Ε./Π.Τ.Δ.Μ. : 88/02-07-2026

Αρ. Πρωτ. Τ.Ε.Ε./Τ.Δ.Μ. : 482/2-07-2026

ΠΡΟΣ:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Γραφείο Επιτρόπου Συνοχής και Μεταρρυθμίσεων

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Γεν. Δ/ση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής (DG REGIO)
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Υπόψη Ελλήνων Ευρωβουλευτών)**

Επιτροπή των Περιφερειών

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας Υπουργό Ανάπτυξης

Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Ειδική Υπηρεσία ΔΑΜ

Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας Βουλευτές Π.Ε. Δυτικής Μακεδονίας

ΘΕΜΑ: Η Δίκαιη Μετάβαση στη Δυτική Μακεδονία: Απόκλιση μεταξύ στόχων και αποτελεσμάτων – Προτάσεις αναθεώρησης του σχεδιασμού και της εφαρμογής της πολιτικής

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι,

Η Δυτική Μακεδονία οδηγήθηκε στην απολιγνιτοποίηση με τη ρητή υπόσχεση ότι η μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή θα είναι δίκαιη, οργανωμένη και παραγωγικά αποτελεσματική, ικανή να διασφαλίσει την κοινωνική συνοχή και τη σταδιακή αναπλήρωση των απωλειών που θα προκαλούσε η αποχώρηση από τον λιγνίτη.

Τα Επιστημονικά Επιμελητήρια της Δυτικής Μακεδονίας, ως θεσμικοί εκφραστές του τεχνικού, οικονομικού και παραγωγικού δυναμικού της περιοχής, παρακολουθούν επισταμένα την εξέλιξη της μετάβασης και με τεκμηριωμένες παρεμβάσεις επιδιώκουν η διαδικασία αυτή να μην αποτελέσει μηχανισμό αποεπένδυσης, αλλά ένα εργαλείο παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Η Δυτική Μακεδονία υπήρξε για δεκαετίες η ενεργειακή καρδιά της χώρας, αναλαμβάνοντας ένα δυσανάλογο οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό βάρος. Κατά συνέπεια, η

μετάβαση δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως μια απλή ενεργειακή προσαρμογή, αλλά ως μια βαθιά δομική αλλαγή μιας πολύπαθης περιοχής, η οποία απαιτεί ισχυρό σχεδιασμό, δεσμευτικούς πόρους, σαφή χρονοδιαγράμματα και μετρήσιμα αποτελέσματα στην πραγματική οικονομία.

Τα Επιστημονικά Επιμελητήρια της Δυτικής Μακεδονίας και η τοπική κοινωνία δεν είμαστε αόριστα και γενικά αντίθετοι στην πράσινη μετάβαση και τον ενεργειακό μετασχηματισμό. Είμαστε, όμως, κατηγορηματικά αντίθετοι σε μια μετάβαση που υλοποιείται με τρόπο άδικο και καταστροφικό για τον τόπο μας, μετατρέποντας μια περιβαλλοντική αναβάθμιση σε κοινωνική και οικονομική ισοπέδωση της περιοχής.

Παρά την κινητοποίηση σημαντικών ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης και του Ειδικού Προγράμματος ΔΑΜ, η αποτίμηση της μέχρι σήμερα πορείας αναδεικνύει ένα διαρκώς διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ των αρχικών προσδοκιών και των απτών αποτελεσμάτων. Η περιοχή βρίσκεται αντιμέτωπη με μια καθολική υποχώρηση των αναπτυξιακών της μεγεθών, η οποία αποτυπώνεται ανάγλυφα σε μια σειρά από κρίσιμους δείκτες που απειλούν άμεσα την κοινωνική και παραγωγική της συνοχή.

Παράλληλα, καθίσταται σαφές ότι το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ), το οποίο παρουσιάστηκε ήδη από το 2019 ως το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο στήριξης της περιοχής, αδυνατεί από μόνο του να αναστρέψει τις βαθιές οικονομικές, παραγωγικές και δημογραφικές επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία προόδου του Προγράμματος, επί συνολικής δημόσιας χρηματοδότησης ύψους 1,61 δισ. ευρώ, οι νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται στο 45,1% και οι δαπάνες προς πιστοποίηση μόλις στο 9,36% του προϋπολογισμού. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι η υλοποίηση του Προγράμματος βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο ως προς το πραγματικό οικονομικό της αποτύπωμα (ρυθμοί πραγματικής απορρόφησης) και δεν έχει μέχρι σήμερα μεταφραστεί σε αναπτυξιακά αποτελέσματα αντίστοιχα του μεγέθους των απωλειών που ήδη καταγράφονται στην περιοχή.

Επιπλέον, διαπιστώνεται μια σοβαρή δομική στρέβλωση, καθώς σημαντικό μέρος των διαθέσιμων πόρων εγκλωβίζεται σε δράσεις κατάρτισης, συμβουλευτικής, απασχόλησης, τεχνικής βοήθειας και λοιπές υποστηρικτικές παρεμβάσεις. Την ίδια στιγμή, αν και οι εντάξεις επιχειρηματικότητας εμφανίζονται αριθμητικά σημαντικές, η ανάλυση των στοιχείων δείχνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των ενταγμένων επιχειρηματικών σχεδίων αφορά αποκλειστικά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, ενώ οι μεγάλες

παραγωγικές επενδύσεις παραμένουν εξαιρετικά περιορισμένες. Η κινητοποίηση της μικρής επιχειρηματικότητας είναι θετική και αναγκαία, δεν αρκεί όμως σε καμία περίπτωση για να αναπληρώσει την απώλεια χιλιάδων άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας που συνδέονταν με τη λιγνιτική δραστηριότητα, ούτε μπορεί να μεταβάλει ουσιαστικά τα μεγέθη της περιφερειακής οικονομίας

Αντίθετα, οι καθοριστικές παρεμβάσεις που αφορούν την εγκατάσταση νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας, οι οποίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σταθερή βάση απασχόλησης, παραμένουν δραματικά περιορισμένες.

Καθίσταται, επομένως, σαφές ότι η δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου για τη Δυτική Μακεδονία δεν μπορεί να στηριχθεί αποκλειστικά στην παθητική διαχείριση των συνεπειών της μετάβασης. Αντίθετα, προϋποθέτει την ενεργητική προσέλκυση ισχυρών βιομηχανικών, μεταποιητικών, τεχνολογικών και ερευνητικών επενδύσεων, οι οποίες είναι οι μόνες ικανές να δημιουργήσουν την απαραίτητη κρίσιμη μάζα μόνιμης απασχόλησης και νέας τοπικής προστιθέμενης αξίας.

Ακόμη όμως και με την πλήρη υλοποίηση του Προγράμματος, η Δυτική Μακεδονία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μια πρόκληση πολύ μεγαλύτερη από τα όρια ενός και μόνο χρηματοδοτικού προγράμματος. Η αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, η δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας και η αποκατάσταση της παραγωγικής βάσης της περιοχής προϋποθέτουν ένα ευρύτερο εθνικό και ευρωπαϊκό σχέδιο αναπτυξιακής ανασυγκρότησης, με ειδικά επενδυτικά, φορολογικά και θεσμικά κίνητρα, καθώς και τη χωροθέτηση στρατηγικών δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων εθνικής και ευρωπαϊκής σημασίας στη Δυτική Μακεδονία.

Εξάλλου, η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών περιοχών μετάβασης καταδεικνύει ότι τα χρηματοδοτικά εργαλεία λειτουργούν αποτελεσματικά μόνο όταν συνοδεύονται από ενεργητικές δημόσιες πολιτικές εγκατάστασης στρατηγικών επενδύσεων, ειδικά φορολογικά και αναπτυξιακά κίνητρα, αποκέντρωση δημόσιων λειτουργιών και στοχευμένες παρεμβάσεις χωροθέτησης νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Η Δυτική Μακεδονία χρειάζεται αντίστοιχες πρωτοβουλίες εθνικής εμβέλειας.

Τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αποτυπώνουν με απόλυτη σαφήνεια τη διαρθρωτική επιδείνωση που καταγράφεται στη Δυτική Μακεδονία κατά την περίοδο της μετάβασης. Συγκεκριμένα:

1. Ο πληθυσμός της Περιφέρειας καταγράφει μείωση της τάξης του -10,3% την περίοδο 2016–2025, από 271 χιλ. σε 243 χιλ. κατοίκους, γεγονός που αποτυπώνει μια συνεχή δημογραφική συρρίκνωση χωρίς ενδείξεις αντιστροφής της τάσης.
2. Η πληθυσμιακή πυκνότητα μειώνεται κατά -10,4% την περίοδο 2015–2024, με αποτέλεσμα η Δυτική Μακεδονία να αποτελεί πλέον την πιο αραιοκατοικημένη Περιφέρεια της χώρας και μία από τις πιο αραιοκατοικημένες περιοχές της Ευρώπης.
3. Η ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού παρουσιάζει έντονη γήρανση, καθώς η μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα είναι πλέον οι ηλικίες άνω των 75 ετών, γεγονός που αναδεικνύει τη δημογραφική αποδυνάμωση και τη χαμηλή ανανέωση του πληθυσμού.
4. Το εργατικό δυναμικό μειώνεται κατά -8,4% την περίοδο 2016–2022, αντανakλώντας τη συρρίκνωση του ενεργού παραγωγικού πληθυσμού και τη συνεχή απώλεια ανθρώπινου κεφαλαίου.

5. Το ποσοστό ανεργίας παραμένει στο 15,3% το 2025, έναντι 8,9% του εθνικού μέσου όρου, διατηρώντας τη Δυτική Μακεδονία στην υψηλότερη θέση ανεργίας πανελλαδικά, ενώ την περίοδο 2024–2025 καταγράφεται αύξηση, σε αντίθεση με τη μείωση σε εθνικό επίπεδο.
6. Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της Περιφέρειας (ΑΠΑ) μειώνεται κατά -21,8% την περίοδο 2015–2023, όταν σε εθνικό επίπεδο καταγράφεται αύξηση +26,2%, γεγονός που αναδεικνύει έντονη απόκλιση από την εθνική αναπτυξιακή πορεία.
7. Η συμμετοχή της Περιφέρειας στην εθνική ΑΠΑ υποχωρεί από 2,7% το 2015 σε 1,8% το 2023, αποτυπώνοντας τη σταδιακή αποδυνάμωση της συμβολής της Δυτικής Μακεδονίας στην εθνική οικονομία.
8. Η ΑΠΑ ανά εργαζόμενο μειώνεται κατά -9,8%, από 46,57 χιλ. ευρώ σε 37,33 χιλ. ευρώ, γεγονός που αντανακλά μείωση παραγωγικότητας και οικονομικής απόδοσης της εργασίας στην περιοχή.
9. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώνεται κατά -9,6% την περίοδο 2015–2023, όταν στο σύνολο της χώρας καταγράφεται αύξηση +31,4%, καθιστώντας τη Δυτική Μακεδονία τη μοναδική Περιφέρεια με τόσο έντονα αρνητική μεταβολή.

Τα στοιχεία αυτά δεν συνιστούν απλώς στατιστικές μεταβολές, αλλά αποτυπώνουν ανάγλυφα μια συνεχή αποδυνάμωση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της περιοχής κατά την περίοδο εφαρμογής της μετάβασης. Βιώνουμε μια σοβαρή αναπτυξιακή στρέβλωση, καθώς σημαντικό μέρος των παρεμβάσεων εξακολουθεί να εξαντλείται σε υποστηρικτικές δράσεις, ενώ, παρά τις επανειλημμένες υποσχέσεις, οι μεγάλες παραγωγικές υποδομές και οι εμβληματικές βιομηχανικές επενδύσεις απουσιάζουν παντελώς από την περιοχή μας.

Η περιφερειακή οικονομία είναι αδύνατον να διασωθεί αποκλειστικά μέσα από αποσπασματικές μικρο-ενισχύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων. Χωρίς μια ισχυρή βιομηχανική και μεταποιητική βάση, οι τοπικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι καταδικασμένες σε μαρασμό. Η κινητοποίηση της μικρής επιχειρηματικότητας αποκτά πραγματικό αναπτυξιακό νόημα μόνο όταν λειτουργεί συμπληρωματικά, ως οργανικό μέρος και ως τοπικός προμηθευτής μεγάλων, ολοκληρωμένων παραγωγικών αλυσίδων αξίας.

Υπό το πρίσμα αυτό, τα τρία Επιστημονικά Επιμελητήρια της Δυτικής Μακεδονίας διατυπώνουν ενιαίο πλαίσιο θέσεων και διεκδικήσεων, με στόχο την άμεση επανατοποθέτηση της Δίκαιης Μετάβασης στη βάση μετρήσιμων αποτελεσμάτων, της κοινωνικής συνοχής και της ουσιαστικής παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Για τον λόγο αυτό, προτείνουμε και διεκδικούμε τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

1. Αξιολόγηση της Δίκαιης Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία, με πλήρη αποτίμηση κοινωνικών, οικονομικών και δημογραφικών δεικτών, η οποία δεν θα εξαντλείται στους ρυθμούς απορρόφησης πόρων αλλά θα εστιάζει κυρίως στον αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία (θέσεις εργασίας, εισόδημα, τοπική προστιθέμενη αξία, δημογραφικές εξελίξεις).

2. Σύνδεση των χρηματοδοτήσεων με μόνιμες, βιώσιμες και ποιοτικές θέσεις εργασίας. Αναθεώρηση των κανόνων του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (JTF), ώστε κάθε επιδότηση να συνδέεται υποχρεωτικά με δεσμεύσεις για τη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας, την εξασφάλιση ποιοτικής απασχόλησης και τη συγκράτηση του πληθυσμού στην περιοχή.
3. Θεσμοθέτηση Ευρωπαϊκής Ρήτρας Κοινωνικού και Δημογραφικού Αντικτύπου. Ενσωμάτωση υποχρεωτικής ρήτρας για όλες τις χρηματοδοτήσεις της Μετάβασης, με δεσμευτικούς δείκτες απόδοσης. Οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί μηχανισμοί να επαληθεύουν αυστηρά ότι οι επιδοτούμενες θέσεις εργασίας είναι αορίστου χρόνου, δίκαια αμειβόμενες και καλυπτόμενες από συλλογικές συμβάσεις, προβλέποντας ρήτρες αναπροσαρμογής ή επιστροφής των πόρων (clawback) σε περίπτωση αποτυχίας επίτευξης των στόχων.
4. Στοχευμένη ενίσχυση μεγάλων επενδύσεων και διασύνδεση των ΜμΕ. Απόλυτη προτεραιοποίηση και παροχή ισχυρών κινήτρων, συμπεριλαμβανομένων ειδικών φορολογικών ελαφρύνσεων, αναπτυξιακών κινήτρων και επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών μέσω ειδικών ευρωπαϊκών καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, για παραγωγικές επενδύσεις στη βιομηχανική ανασυγκρότηση, τη μεταποίηση και τις τεχνολογίες ενέργειας. Η ενίσχυση των τοπικών ΜμΕ πρέπει να συνδεθεί ρητά με αυτές τις μεγάλες επενδύσεις, λειτουργώντας ως τοπικοί προμηθευτές σε ολοκληρωμένες αλυσίδες αξίας, ώστε να σταματήσει η αναποτελεσματική οριζόντια διασπορά μικρών κονδυλίων.
5. Έκτακτη χρηματοδότηση του Πρωτογενούς Τομέα και της Αγροδιατροφής από τους πόρους της ΚΑΠ. Αξιοποίηση των αποκατεστημένων λιγνιτικών εκτάσεων για τη δημιουργία σύγχρονων αγροδιατροφικών υποδομών, με χρηματοδότηση έργων που συνδέουν την τοπική αγροτική παραγωγή με τη μεταποίηση, την τυποποίηση, την έρευνα και τις εξαγωγές, εξασφαλίζοντας μόνιμες θέσεις εργασίας στην ύπαιθρο. Πρόσθετοι πόροι από το εθνικό πακέτο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, να δεσμευτούν αποκλειστικά για την παραγωγική ανασυγκρότηση του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.
6. Υποχρεωτική τοπική ανταποδοτικότητα των μεγάλων επενδύσεων. Διασφάλιση ότι όλες οι ενεργειακές και βιομηχανικές επενδύσεις που υλοποιούνται στην περιοχή θα συνοδεύονται από υποχρεωτική τοπική ανταποδοτικότητα, τη δεσμευτική συμμετοχή της τοπικής οικονομικής αλυσίδας και σαφές, μετρήσιμο κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμα για τους πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας.
7. Επανασχεδιασμό της φάσης μετάβασης μετά το 2027, με βάση τα πραγματικά αποτελέσματα της πρώτης περιόδου εφαρμογής και όχι μόνο βάσει θεωρητικών αρχικών σχεδιασμών. Δεδομένου ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο τα ευρωπαϊκά ταμεία ενοποιούνται και δεν θα υφίσταται πλέον αυτόνομο, ξεχωριστό Πρόγραμμα ΔΑΜ (ΠΔΑΜ), διεκδικούμε την πλήρη και διακριτή ένταξη των ειδικών αναγκών της Δυτικής Μακεδονίας στα επικείμενα Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Εταιρικής Σχέσης (NRPP), τα οποία θα αποτελέσουν το ενοποιημένο πλαίσιο της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Θεωρούμε εκ των ων ουκ άνευ να προβλεφθεί ρητή ρήτρα εξασφάλισης και «κλειδώματος» συγκεκριμένων κονδυλίων (earmarked funding) εντός του NRPP, αποκλειστικά για τη συνέχιση και ολοκλήρωση της δίκαιης μετάβασης της περιοχής μας, διασφαλίζοντας τη σταθερότητα και τις προβλεπόμενες ροές χρηματοδότησης

8. Άμεση μεταφορά και εγκατάσταση στη Δυτική Μακεδονία των βασικών διοικητικών, τεχνικών και υποστηρικτικών δομών που συνδέονται με τη Δίκαιη Μετάβαση, όπως η Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥΔΑΜ) και η ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε. Η χωροθέτηση των συγκεκριμένων δομών εκτός της περιοχής εφαρμογής της μετάβασης αντιβαίνει πλήρως στη φιλοσοφία της χωρικής δικαιοσύνης που οφείλει να τη διέπει.

Ως αποτέλεσμα της τρέχουσας κατάστασης, σημαντικό μέρος της διοικητικής και λειτουργικής δραστηριότητας που συνδέεται με τη διαχείριση των πόρων της μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων εργασίας, της μισθοδοσίας, των λειτουργικών δαπανών, των μισθώσεων, των υπηρεσιών υποστήριξης και των συνεργασιών με εξωτερικούς αναδόχους, δεν παραμένει στην περιοχή που υφίσταται τις συνέπειες της απολιγνιτοποίησης. Αντίθετα, κατευθύνεται και ενισχύει την οικονομική δραστηριότητα της Αττικής, όπου και συγκεντρώνεται αδικαιολόγητα η σχετική διοικητική λειτουργία, χωρίς η διαδικασία της μετάβασης να απολαμβάνει απολύτως κανένα διοικητικό όφελος ή επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα από αυτή τη χωροθέτηση των δομών στην πρωτεύουσα.

Η συγκεκριμένη πρακτική στερεί από τη Δυτική Μακεδονία εισόδημα, θέσεις εργασίας και προστιθέμενη αξία, τα οποία, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της Δίκαιης Μετάβασης, θα έπρεπε να παράγονται και να παραμένουν στην ίδια την περιοχή.

Επτά (7) έτη από την έναρξη της εφαρμογής της απολιγνιτοποίησης αποτελούν χρονικό διάστημα υπεραρκέτο για την εμφάνιση απτών αποτελεσμάτων. Η απουσία οποιασδήποτε θετικής μεταβολής στην απασχόληση και στην πραγματική οικονομία προκαλεί εύλογο προβληματισμό και εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και της εφαρμογής της συγκεκριμένης πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κλείνοντας τονίζουμε ότι δεν είναι δυνατόν, ούτε ηθικά ούτε ιστορικά αποδεκτό, η Δυτική Μακεδονία, η περιοχή που επί δεκαετίες κράτησε στις πλάτες της την ενεργειακή και βιομηχανική επιβίωση ολόκληρης της Ελλάδας, να μετατρέπεται σήμερα, στο όνομα μιας

«δίκαιης» μετάβασης, σε μία από τις πλέον μειονεκτούσες και οικονομικά αποδυναμωμένες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μια τέτοια εξέλιξη έρχεται σε πλήρη και ευθεία αντίθεση με τις θεμελιώδεις αρχές της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης: την αρχή της αλληλεγγύης προς τις πληττόμενες περιοχές, την αρχή της αμοιβαιότητας για την ιστορική προσφορά του τόπου μας, και τον ίδιο τον στόχο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Η πραγματικότητα που βιώνουν οι πολίτες μας δεν αποτυπώνεται πλέον σε ψυχρούς αριθμούς, αλλά σε μια δραματική καθημερινότητα, με χωριά που ερημώνουν, με νέους επιστήμονες που μεταναστεύουν μαζικά και με μια οικονομία σε πλήρη ασφυξία.

Ο χρόνος των θεωρητικών σχεδιασμών, των υποσχέσεων και των γραφειοκρατικών καθυστερήσεων έχει εξαντληθεί προ πολλού. Αν δεν υπάρξει τώρα, μια άμεση, αποφασιστική και καθολική ενεργοποίηση όλων των ευρωπαϊκών και εθνικών μηχανισμών, η καταστροφή του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού της περιοχής μας θα καταστεί μη αναστρέψιμη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ελληνική Πολιτεία οφείλουν να αναλάβουν τις ιστορικές τους ευθύνες πριν να είναι πολύ αργά για τον τόπο μας.

Η Δυτική Μακεδονία αποτελεί μία από τις σημαντικότερες δοκιμασίες της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη Δίκαιη Μετάβαση. Η επιτυχία ή η αποτυχία της μετάβασης στην περιοχή μας δεν αφορά μόνο τους πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας, αλλά και την ίδια την αξιοπιστία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως εγγυήτριας μιας δίκαιης, ισόρροπης και κοινωνικά βιώσιμης μετάβασης για όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες. Η επιτυχία της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη Δίκαιη Μετάβαση θα κριθεί τελικά στο πεδίο της πραγματικής οικονομίας.

Ζητούμε την άμεση ανταπόκρισή σας και την ουσιαστική, τεκμηριωμένη αξιολόγηση της εφαρμογής της Δίκαιης Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία, με βάση τους πραγματικούς δείκτες απασχόλησης, παραγωγικής δραστηριότητας και δημογραφικής εξέλιξης της περιοχής.

Με τιμή,

Για τη Δ.Ε. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. / Π.Δ.Μ.

ο Πρόεδρος

Για τη Δ.Ε. του

Ο.Ε.Ε. / 5ο Π.Τ.Δ.Μ.

ο Πρόεδρος

Για τη Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε. / Τ.Δ.Μ.

ο Πρόεδρος

Digitally signed by STERGIOS

EVANGELOS LIAKOS

Digitally signed by EVANGELOS LIAKOS Date: 2026.07.02 19:05:52

+03'00'

STERGIO S KIANAS

KIANAS

DN: cn=STERGIOS KIANAS gn=STERGIOS c=GR

Reason: I agree to the terms defined by the placement of my signature in this document

Location:

Date: 2026-07-03 09:07+03:00

Θεόδωρος Γ. Σιόγκας

Ευάγγελος Δ. Λιάκος